

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové, soudce JUDr. Lukáše Hloucha, Ph.D. a soudce Mgr. Petra Šebka, v právní věci žalobce **Berentzen Distillers CR, spol. s r.o.**, se sídlem Na Pankráci 1724/129, Nusle, Praha 4, zast. Mgr. Jitkou Ivičičovou, advokátkou se sídlem Bořetická 4097/24, Brno, adresa pro doručování: Brno, Mendlovo nám. 1a, proti žalovanému **Generálnímu ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 7. 2013, č.j. 28107-3/2013-900000-304.1 a č.j. 28107-4/2013-900000-304.1,

t a k t o :

- I. Věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp.zn. 31Af 190/2013 a sp.zn. 31Af 197/2013, **se spojují** ke společnému řízení a budou nadále vedeny pod sp.zn. 31Af 190/2013.
- II. Rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 1. 7. 2013, č.j. 28107-3/2013-900000-304.1 a č.j. 28107-4/2013-900000-304.1, **se zrušují** a věci **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 30.684 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Mgr. Jitky Ivičičové, advokátky se sídlem Bořetická 4097/24, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobami včas podanými u Krajského soudu v Brně se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2013, č.j. 28107-3/2013-900000-304.1 a č.j. 28107-4/2013-900000-304.1, kterými bylo rozhodnuto o jeho odvolání proti prvoinstančním správním rozhodnutím o výsledku přezkoumání. V žalobě popsal průběh dosavadního celního řízení, vytkl žalovanému procesní vady a nezákonnost rozhodnutí, odkázal na dříve ve věci vydaná rozhodnutí Krajského soudu v Brně ve věci vedené pod sp.zn. 31Af 35/2011 a Nejvyššího správního soudu ve věci vedené pod sp.zn. 7 Afs 58/2012, dále se dovolal rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30.7.2008, č.j. 1 Afs 27/2008-97 k výkladu podmínek čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu. Pokud žalovaný v napadených rozhodnutích dospěl k závěru, že z uvedených podmínek nebyla splněna ta, která stanoví rozumnou zjistitelnost chyby celních orgánů osobou jednající v dobré víře, pak žalobce s hodnocením žalovaného nesouhlasí, neboť žalovaný přisuzuje žalobci větší míru znalosti celních předpisů a zběhlosti v celním řízení než jakou disponují úřední osoby. V letech 2007 a 2009 postupoval celní úřad u stejného druhu zboží zcela stejným způsobem a žalobce neměl důvod se domnívat, že výše cla byla vyměřena nesprávně. Pochybnost žalobce o správnosti výše cla vyvstala z mnohem pozdější zkušenosti, sám žalobce na chybu upozornil a požádal o doměření cla. Následně doměřené clo uhradil a neměl důvod se domnívat, že takto doměřené clo opět není účtováno správně. Žalobce splnil všechny své povinnosti, žádnou skutečnost či údaj rozhodný pro vyměření cla nezamlčel a opakovaně vadný postup celního úřadu nebyl zaviněn či jakkoli ovlivněn chováním žalobce. Žalobce v dobré víře ve správnost rozhodnutí se zbožím propuštěním do volného oběhu dále nakládal. Ve shrnutí žalobce v obou žalobách shodně tvrdí, že splnil všechny své zákonné povinnosti, žádnou skutečnost ani údaj rozhodný pro vyměření cla nezamlčel, opakovaně vadný postup celního úřadu nebyl zaviněn či jakkoli ovlivněn chováním žalobce, který v dobré víře ve správnost rozhodování celního úřadu se zbožím propuštěným do volného oběhu dále nakládal.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Podrobně se vyjádřil k námitkám uplatněným v žalobě a zdůraznil, že žalobce nesplnil všechny podmínky kumulativně zakotvené v čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu a to podmínku možné zjistitelnosti chyby osobou jednající v dobré víře. Žalovaný vyšel z toho, že musí být zohledněna povaha chyby, profesní zkušenost příslušné osoby v oblasti dovozu zboží a pečlivost osoby povinné zaplatit clo. Žalovaný objektivně zohlednil zjistitelnost chyby, nikoliv to, zda konkrétní osoba chybu skutečně zjistila. Žalovaný nepochybně opakovaně vadný postup celních orgánů, žalobce je však zkušeným profesionálem a chyba celních orgánů musí být pro něj zjistitelnou i tehdy, pokud byla obsažena v sazebníku pro vnitrostátní použití sestaveném vnitrostátními orgány, jež představuje příručku pro operace celního řízení a má informační hodnotu. Dovolal se opakovaně judikatury ESD, pokud jde o výklad čl. 220 odst. 1 a 2 písm. b) nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství a ve shodě s odůvodněním napadeného rozhodnutí argumentoval, že žalobce jako zkušený hospodářský subjekt mohl chybu celních orgánů odhalit. Žalovaný neobrací snahu žalobce o správné vyměření cla v jeho neprospěch, neobvinuje jej z podvádění nebo klamání. Napadenými rozhodnutími toliko napravil chyby, kterých se dopustil celní úřad při výpočtu cla, postupoval v souladu s platnými právními předpisy a své závěry rádne

odůvodnil. Vzhledem k tomu, že obě žaloby se týkají stejné procesní a hmotněprávní problematiky, navrhl spojení věcí ke společnému řízení.

V replice pak žalobce setrval na svém stanovisku, opětovně se dovolal rozsudku Nejvyššího správního soudu vydaného ve věci vedené pod sp.zn. 1 Afs 27/2008, z něhož citoval s tím, že všechny podmínky pro aplikaci čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu byly naplněny, jak bylo popsáno v žalobě. Ve shodě s námitkami uplatněný v žalobě odkázal na postup celních orgánů při dovozech za rok 2007, 2008 a 2009, kdy celní orgány postupovaly opakovaně stejným způsobem, přičemž nedošlo ke změně právní úpravy týkající se výše cla a žalobce jako osoba povinná zaplatit clo neměl důvod ověřovat si, jestli praxe celních orgánů není náhodou chybná. Pochybnost žalobce nastala až v roce 2010, kdy celní orgány provedly výpočet při aplikaci stejného výpočtového vzorce jinak, proto požádal o doměření cla, které uhradil, avšak ani tato nově stanovená výše cla nebyla správná. Po žalobci nelze požadovat, aby sledoval úřední věstníky a zjišťoval u různých celních úřadů, zda příslušný celní úřad Brno správně interpreтуje výpočtový vzorec pro stanovení cla.

Krajský soud v Brně na návrh žalovaného z důvodů v něm uvedených nejprve spojil obě žaloby ke společnému řízení, když ověřil, že procesní i hmotněprávní situace totožných účastníků řízení je shodná. Poté na základě včas podaných žalob přezkoumal napadená rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první, s.r.s.), jakož i řízení předcházející jejich vydání. Dospěl k závěru, že žaloby jsou důvodné. O žalobách soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 51 odst. 1 s.r.s., poté, kdy účastníci řízení s takovým postupem vyslovili souhlas.

Krajský soud v Brně předesílá, že skutkové okolnosti nejsou mezi účastníky sporné, proto soud vychází ze shodných tvrzení účastníků, která rovněž vyplývají z obsahu správního spisu, a jsou popsána jak v odůvodnění napadeného rozhodnutí, tak samotným žalobcem v podané žalobě a nejsou zpochybňována ani žalovaným.

V dané věci rozhodoval Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 23.5.2012, č.j. 31Af 35/2011-57, který nabyl právní moci 1.6.2012. V tomto rozsudku, kterým byla zrušena dříve vydaná rozhodnutí (dříve Celního ředitelství Brno) krajský soud konstatoval po provedeném výkladu aplikovaného čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu, že jsou naplněny dvě ze tří vymezených podmínek tohoto ustanovení a na žalovaném bylo v novém řízení zaměřit se na otázku splnění podmínky třetí, to je podmínky možné zjistitelnosti chyby osobou jednající v dobré víře. Žalovaný byl zavázán pro případ, že nevyvrátí tvrzení žalobce o splnění i této podmínky, aplikovat čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu garantujícího žalobci právo na to, aby clo nebylo vybráno poté, co bylo zboží propuštěno. Vyslovený právní názor byl stvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19.4.2013, č.j. 7 Afs 58/2012-39, který nabyl právní moci 3.6.2013. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku konstatoval věcnou správnost závěru zdejšího soudu, že žalovaný byl v řízení povinen zohlednit námitky žalobce dovolávajícího se aplikace čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu a vypořádat je ve vztahu k naplnění podmínek, za nichž má žalobce garantované právo na to, aby clo po propuštění zboží nebylo vybráno.

V daném přezkumném řízení tak zbývá k posouzení pouze otázka naplnění třetí podmínky čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu, což je skutečnost mezi účastníky jedinou spornou.

Žalovaný v napadených rozhodnutích vychází z toho, že právní úprava celních sazeb je s ohledem na existenci pravidel pro celní sazby a názorný příklad publikovaný přímo v závazném právním předpisu přehledná a srozumitelná i pro nezkušeného dovozce, přičemž žalobce je zkušeným hospodářským subjektem dlouhodobě obchodujícím s alkoholickými nápoji, který se i v minulosti zabýval dovozem zboží. Disponuje tak velkou znalostí a zkušenostmi v oblasti obchodu i v oboru celního práva. Hospodářským subjektům obecně přísluší zjistit, které právní předpisy se používají pro operaci již uskutečňují a jaké je dlužné clo. Žalobce navíc využíval služeb profesionála, pro kterého by byla při dostatečné pečlivosti povaha chyby celních orgánů přiměřených způsobem zjistitelná. Jestliže žalobce sám odhalil pochybení celního úřadu ve výpočtu cla, pak i následně chybný výpočet celního úřadu byl pro žalobce přiměřeným způsobem zjistitelný. Přihlédl také k zásadě rovného přístupu při nápravě nesprávné aplikace celní sazby při výpočtu cla.

Naproti tomu žalobce argumentuje postupem celních orgánů při jím uskutečňovaných dovozech zboží v letech 2007 až 2009, zjištěním nesprávné aplikované sazby cla až v roce 2010, s tím, že sám upozorňoval celní orgány na chybný postup, přičemž neměl důvod domnívat se, že celní orgány učinily při výpočtu výše cla chybu opakovaně. Opakovaná zkušenost naopak utvrzovala dobrou víru žalobce, že rutinní postup úředních osob je správný. Dovolal se zásady presumpce správnosti rozhodnutí, doměřené clo uhradil, když jednal v dobré víře ve správnost rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného vnímá tak, že mu má být přisuzována větší míra znalosti celních předpisů a zběhlosti v celních řízeních, než jakou disponují úřední osoby. Proto tvrdí, že splnil všechny podmínky v čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu a má právo na to, aby mu clo nebylo doměřováno.

Po přezkoumání napadených rozhodnutí dospěl soud k závěru, že žalobním námitkám nutno přisvědčit. Stejně jako oběma účastníkům řízení je soudu známa judikatura Nejvyššího správního soudu i rozsudky ESD ve věcech, o které žalovaný opírá napadené rozhodnutí a na něž je v podáních obou účastníků odkazováno. Současně však krajský soud přihlížel ke konkrétním okolnostem konkrétně řešeného případu, k existenci dříve vydaných a žalobcem respektovaných rozhodnutí celních orgánů, k opakovaně chybnému postupu celních orgánů a přisvědčil argumentaci žalobce, že naplnil i třetí podmínku čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu a že má garantované právo, aby clo nebylo doměřováno. Jakkoli žalovaný v napadených rozhodnutích své úvahy velmi pečlivě a podrobně odůvodnil, soud je přesvědčen, že v tomto konkrétním případě je zapotřebí přihlížet zejména k principu presumpce správnosti aktů vydávanými správními orgány a principu ochrany dobré víry adresáta správních aktů, když existovala pravomocná rozhodnutí celních orgánů, jimiž se žalobce řídil. Dříve vydaná rozhodnutí, jichž se žalobce dovolává, nabyla právní moci a vyvolala právní účinky. Na zásadě presumpce správnosti aktů vydaných orgány veřejné správy je založen právní řád. Tato zásada znamená, že správní akt je zákonný a správný a po celou dobu jeho existence vyvolává takový akt právní následky, zakládá práva a povinnosti. Následné zrušení správních aktů může mít účinky pouze ex nunc, působící výlučně do budoucna, takže akt nemůže v budoucnu zakládat další práva a povinnosti. Odrazem této zásady ve vztahu žalobce a

žalovaného je zásada ochrany dobré víry a ochrany nabytých práv (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 9.10.2003, ve věci vedené pod sp.zn. IV. ÚS 150/01 Sb. n.u., sv. 31, č. 117). Soud stejně jako žalobce neshledává rozumný důvod, pro který by měl žalobce zpochybňovat správnost rozhodnutí správních orgánů, příp. neshledává žádné důvody pro povinnost žalobce upozorňovat celní orgány na jejich vlastní chybný postup, či vyhledávat a ověřovat, zda předcházejícími správními rozhodnutími bylo o jeho právech a povinnostech rozhodováno v souladu se zákonem. Princip presumpce správnosti aktu zaručoval žalobci důvodně předpokládat, že dříve vydaná pravomocná rozhodnutí celních orgánů jsou rozhodnutími vykonatelnými a jako takovými se jimi žalobce řídil v dobré víře ve správnost a zákonnost těchto aktů. Tyto akty vyvolaly právní následky, založily práva a povinnosti žalobci a důvěra žalobce ve správnost rozhodnutí při očekávatelné reálné vynutitelnosti rozhodnutí by měla být podle přesvědčení soudu chráněna jako základní atribut právního státu. Žalobce splnil veškeré své povinnosti ze zákona na něj kladené a nemůže mu jít k tíži, jednal-li i v budoucnu v souladu s tím, jak mu bylo celními orgány dříve uloženo, neboť byl oprávněn legitimně očekávat neměnnost dříve vydaných rozhodnutí, čímž byl takto srozuměn s právním stavem, který byl pravomocnými rozhodnutími založen. Požadavek vyplývající z čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu na rozumnou míru zjistitelnosti chyby nelze absolutizovat. Podle názoru soudu znamená tento požadavek, aby si účastník celního řízení fakticky mohl vzhledem k obvyklým poměrům při své činnosti jednoznačně zjistit a přiměřeně jednoduše si správnost výše vyměřeného cla ověřit nebo se o správnosti dozvědět. Chybovaly-li v dané věci samy celní orgány opakovaně, těžko lze po žalobci požadovat jednoznačné a přiměřeně jednoduché ověření správnosti či vytýkat žalobci, že neodhalil a nevytkl správnímu orgánu chybu, která pro něj měla být jednoduše zjistitelná. V této souvislosti je žalobcem oprávněně argumentováno, že by měla být na žalobce kladena větší míra znalosti celních předpisů než na celní orgány samotné. Jednal-li žalobce v dobré víře ve správnost rozhodnutí, jde o skutečnost, která nemůže jít k jeho újmě, neboť mu plně svědčí princip presumpce správnosti aktu veřejné moci. Podle přesvědčení soudu nepostačí k vyvrácení žalobních tvrzení o prokázání podmínky možné zjistitelnosti chyby argumentace zkušenostmi žalobce při dovozech zboží, protože každý dovozce je ve výsledku ve stejném postavení jako žalobce a garance zakotvená v čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu by tak nebyla prakticky aplikovatelná na žádného dovozce.

S přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem a konkrétním okolnostem daného případu se soud přiklonil k argumentům žalobce v otázce aplikace čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu, dovodil, že žalobce naplnil všechny kumulativně stanovené základní podmínky a je mu tak garantováno právo, aby clo nebylo vybráno poté, co zboží bylo propuštěno do volného oběhu. Proto soud žalobou napadená rozhodnutí zrušil (§ 78 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalobci tak přísluší právo na náhradu nákladů řízení, které představuje odměna za právní zastoupení advokátem, a to podle sazby vyplývající z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní

tarif), ve znění pozdějších předpisů a náhrada za zaplacený soudní poplatek. Náhrada nákladů řízení za právní zastoupení advokátkou sestává z odměny za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a replika) po 3.100 Kč za jeden úkon podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a náhrady za tři režijní paušály po 300 Kč za jeden úkon podle ustanovení § 13 odst. 1 a 3 citované vyhlášky a dále žalobci přísluší náhrada za zaplacené soudní poplatky. Náhrada nákladů řízení za právní zastoupení byla zvýšena o částku odpovídající dani, kterou je zástupkyně žalobce povinna z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, když zástupkyně žalobce soudu doložila, že je registrovaným plátcem této daně. Zástupkyně žalobce vyčíslila náklady řízení ve výši 15.342 Kč v každé věci, v ní požadované výši jí proto soud náhradu nákladů přiznal. Podle § 12 odst. 3 advokátního tarifu při spojení dvou a více věcí, pro něž spojení ke společnému projednání není stanoveno jiným právním předpisem, se odměna určí součtem odměn za všechny spojené věci. Lhůtu pro uhrazení náhrady nákladů řízení stanovil soud na třicet dnů od právní moci rozsudku, neboť takovou lhůtu považoval za adekvátní okolnostem případu i tomu, že povinný subjekt je orgánem veřejné správy. Náhrada nákladů řízení představuje celkem 30.684 Kč, a to za právní zastoupení advokátkou a za zaplacené soudní poplatky za každou z podaných žalob ve výši 3.000 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 18. března 2015

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu